

Klasika.hr koristi kolačiće za pružanje boljeg korisničkog iskustva. Postavke kolačića mogu se kontrolirati i konfigurirati u vašem web pregledniku. Nastavkom pregleda web stranice Klasika.hr slažete se s korištenjem kolačića. Za nastavak pregleda i korištenja web stranice kliknite na 'Slažem se'. Više informacija

Slažem se

ISKUSTVO DONOSI NOVA UZBUĐENJA

Najbolji hrvatski izvođači klasične glazbe - solisti, ansambl, orkestri: Simfonijski orkestar HRT-a i šef dirigent Pascal Rophé

Zagrebački ljubitelji ozbiljne glazbe nedvojbeno mogu biti osobito zadovoljni jer su na čelu dvaju velikih orkestara, Zagrebačke filharmonije i Simfonijskog orkestra HRT-a, aktualno dvojica dirigenata koja se nimalo ne štede niti ne ustručavaju unositi novosti u programiranje pretplatničkih koncerata i osmišljavanje svakog nastupa zanimljivim djelima i uglednim gostima-solistima.

Za šefa dirigenta Zagrebačke filharmonije imenovan je u siječnju 2021. godine vrlo mladi poljski dirigent Dawid Runtz, a na čelu Simfonijskog orkestra HRT-a od jeseni 2022. godine, dakle od početka koncertne sezone 2022/2023., stoluje francuski dirigent Pascal Rophé (Pariz, 1960.) Tako je nakon talijanskog dirigenta i violončelista Enrica Dinda, koji je bio šef dirigent zagrebačkog Simfonijskog orkestra od koncertne sezone 2015/2016., vodeću funkciju za dirigentskim pultom preuzeo ugledni i afirmirani maestro.

Promjene dirigenata koji s orkestrima rade kao njihovi šefovi, što uz ravnanje određenim brojem koncerata uključuje preuzimanje dužnosti u odnosu na cjelokupno programiranje sezone i pozivanje gostujućih dirigenata i solista kao i intenzivniji rad s orkestrom, uobičajena je praksa. Simfonijski orkestar HRT-a, jedan od najstarijih europskih radijskih orkestara, koji je izrastao iz orkestra osnovanog 1929. godine pri tadašnjem Radiju Zagreb, dakle samo šest godina nakon osnutka prvog europskog radijskog orkestra, današnji naziv nosi od 1991. godine. U početku vezan isključivo uz program radija, orkestar od 1942. nastupa i javno, a kako su njegovi koncerti izravno prenošeni, uz posebna snimanja, sve izvedbe ostaju trajni zapisi njegova djelovanja. Prvi javni koncertni ciklus, uz nazočnost publike i radijski prijenos, održan je u Hrvatskom glazbenom zavodu. Među tadašnjim dirigenatima najčešće su za dirigentskim pultom bili Lovro Matačić, Krešimir Baranović, Boris Papandopulo, Mladen Pozaić, Dragan Gürtl, a potom Friedrich Zaun, Milan Sachs, Slavko Zlatić, Ferdinand Pomykalo. U poslijeratnim godinama orkestrom su najčešće ravnali Milan Horvat, Antonio Janigro i Stjepan Šulek, a otkako je 1962. uvedena funkcija šefa dirigenta, na toj su se poziciji izmijenili Pavle Dešpalj, Krešimir Šipuš, Josef Daniel, Oskar Danon, Milan Horvat, Uroš Lajovic, Vladimir Kranjčević, Nikša Bareza i kao do sada posljednji Enrico Dindo.

Praksa promjene šefa dirigenta vjerojatno jednako pogoduje uglednim maestrima biranima na tu poziciju kao i orkestru, jer zacijelo je nemoguće izbjeći izvjesna zasićenja s objiju strana, a dakako valja imati na umu i želju dirigenata da odu na neke druge pozicije. S druge su pak strane koristi za orkestar nedvojbeno znatne jer svaki dirigent u skladu sa svojom osobnošću, interesima i preferencijama u odnosu na repertoar unosi u rad,

programiranje i način interpretacije drukčiju energiju i tako obogaćuje iskustva članica i članova orkestra.

U svakom slučaju, budući da odluku o odabiru novog šefa dirigenta donosi orkestar, a Simfonijski orkestar HRT-a većinom se glasova od 82% odlučio upravo za Pascala Rophéa – dirigenta s kojim je u proteklih gotovo dvadeset godina bio ostvaren niz vrlo uspješnih koncerata, budući da francuski maestro dolazi u Zagreb od 2003. godine kada je sa Simfonijskim orkestrom HRT-a prvi

put nastupio na Muzičkom biennalu, moglo se očekivati novi polet i nova orkestralna uzbuđenja. Dakako, to vrijedi jednako za glazbenike koji moraju pratiti upute i znakove dirigenta kao i za ljubitelje umjetničke glazbe, bili oni osobno u KDVL ili pak pratili izravne radijske prijenose.

Dirigent s bogatim profesionalnim životopisom

Najavljivan kao izuzetno inovativan i strastven u poslu kojim se bavi, Pascal Rophé u Zagreb je došao s reputacijom jednog od najtraženijih dirigenata Francuske. Po isteku mandata šefa dirigenta u Nacionalnom orkestru regije Pays de la Loire, koji je vodio od sezone 2014/2015. do dolaska u Zagreb, maestro Pascal Rophé posebni je ugled stekao kao promicatelj glazbe 20. stoljeća, budući da je često surađivao s najvećim europskim ansamblima za suvremenu glazbu. Usporedo s tim, izgradio je i zavidan ugled interpretira velikoga simfonijskog repertoara 18. i 19. stoljeća.

U Francuskoj i drugim zemljama nastupao je uz mnoge velike orkestre, uključujući Orkestar Francuskog radija, Orkestar Philharmonia, Simfonijski orkestar BBC-ja, Nacionalni orkestar BBC-ja iz Walesa, Islandske simfoničare, Nacionalni orkestar RTE-a, Ensemble intercontemporain, Orkestar Romanske Švicarske, Orkestar RAI-a iz Torina, Simfonijski orkestar Norveškog radija, Filharmoničare Monte Carla, Simfonijski orkestar SWR-a i Komorni orkestar iz Lausanne. Vrlo cijenjen i u Aziji, redovito ravna Orkestrom NHK-a, Novom japanskom filharmonijom, Seulskom i Kineskom filharmonijom te Nacionalnim orkestrom Tajvana. Među novija postignuća ubraja uspješne debije s Budimpeštanskim festivalskim orkestrom te Arktičkom filharmonijom iz Norveške, kao i nastupe sa Simfonijskim orkestrom BBC-ja, London Sinfoniettom te Simfonijskim orkestrom HRT-a. U Koreji je ravnao Seulskom filharmonijom, a u Japanu Orkestrom Centra izvedbenih umjetnosti Hyogo. S Viktoriom Mullovom i Matthewom Barleyjem, uz Filharmoniju Francuskog radija, praisveo je *Koncert za violinu i violončelo* Pascala Dusapina u Parizu, a djelo je predstavio i u Torinu s Nacionalnim simfonijskim orkestrom RAI-a. S Filharmonijom iz Monte Carla snimao je baletnu glazbu Bruna Mantovanija.

Angažmani maestra Rophéa u sezoni 2021/2022. uključivali su nastupe uz Škotski simfonijski orkestar BBC-ja, Orkestar Philharmonia, Simfonijski orkestar Kyoto, Simfonijski orkestar HRT-a, više koncerata s Filharmonijom Francuskog radija, nastupe s ansamblom Musikfabrik u dvorani Elbphilharmonie u Hamburgu, koncerte sa Simfonijskim orkestrom Stavanger, kao i s Tapiola Sinfoniettom, s kojom je ugovorio i snimanje zbirke *Chants d'Auvergne* uz Carolyn Sampson. U lipnju 2021. ravnao je Orkestrom Akademije Santa Cecilia u Milanu te na festivalu u Spoletu.

Po dolasku Maestra Pascala Rophéa i njegova preuzimanja dužnosti šefa dirigenta Simfonijskog orkestra HRT-a imala sam priliku s njim razgovarati. Doista, bilo mi je kao muzikologinji s višegodišnjim iskustvom boravka u Parizu, francuskoj i svjetskoj metropoli u kojoj sam prije više godina bila stipendistica Francuske vlade i doktorirala na Sveučilištu Sorbonne, posebno zanimljivo razgovarati s rođenim Parižaninom, glazbenikom i uglednim dirigentom čije su *šefovske* pozicije, budući da je prije obnašanja funkcije šefa dirigenta Nacionalnog orkestra regije Loire bio i na čelu Kraljevske filharmonije iz Liègea, svakako bitnog jamstva za rad s orkestrom koji želi napredovati, obogaćivati repertoar i unositi inovacije u svoje djelovanje. A članice i članovi Simfonijskog orkestra HRT-a nedvojbeno su to imali na umu kada su svoje povjerenje posvetili francuskom maestru. Svakom su znatiželjniku dakako na raspolaganju i brojne snimke djela suvremenih francuskih skladatelja na YouTubeu, kojima su ovekovječene interpretacije maestra Pascala Rophéa s brojnim orkestrima.

Posebna zanimljivost otkrivena u razgovoru s maestrom Pascalom Rophéom bila je da kada on govori o glazbi koju odabire za izvođenje, govori koristeći sintagmu *musique savante*. U prijevodu je moguće reći „učena“, štoviše „mudra“ glazba, a u općenit prihvaćenoj terminologiji riječ je o umjetničkoj, klasičnoj ili pak

tzv. ozbiljnoj glazbi, s dodatnim naglaskom na umjetničku, pa i edukativnu vrijednost partiture kao individualnog skladateljskog glazbenog zapisa.

Vjerujem da nije naodmet podsjetiti na odgovor maestra Rophéa na njegovo podrijetlo i prve glazbeničke početke: „Rođen sam u obitelji u kojoj se o glazbi nije vodilo mnogo računa. Naime, moj se otac bavio draguljarskim poslom, a tvrtka u kojoj je radio bila je na Place Vendômeu u pariškom Prvom arondismanu. Moja je majka bila podrijetlom Ukrajinka. Njezin je djed 1917. napustio Kijev i doselio se u Francusku, a moji su se roditelji upoznali u Bruxellesu, gdje je otac bio na sajmu draguljarstva, a majka je bila prevoditeljica za ruski jezik. Bio sam im prvi sin, nakon mene su rođeni moj brat i sestra. Nitko se nije bavio glazbom niti joj posvećivao pozornost, tako da je moj susret s nekim instrumentom bio prilično kasno. U školi sam počeo u dobi od dvanaest godina svirati blok-flautu i otkrio svoju zainteresiranost za glazbu. Kako je tih 1970-ih u Francuskoj jedan od najpoznatijih glazbenika bio flautist Jean-Pierre Rampal, slavni glazbenik koji je flauti vratio popularnost kakvu je imala u 18. stoljeću, mnogi su mladi počeli učiti svirati flautu. Tako sam se i ja odlučio za flautu, dakako za poprečnu flautu. Moja kasnija odluka za profesiju glazbenika bila je u obitelji prihvaćena, iako ne s najvećim oduševljenjem. Kada sam se dakle 1974. upisao na Pariški konzervatorij, prvo sam upisao studij flaute i teoretskih predmeta, prijelaz na studij dirigiranja došao je nešto kasnije. Nakon diplome 2000. i osvajanja nagrade na Međunarodnom natjecanju mladih glazbenika u Besançonu, natjecanju koje u Francuskoj, a vjerujem i mnogo šire, uživa znatan ugled, ušao sam među mlade dirigente za koje je javnost čula. Eto, činjenica da sam živio u Parizu, da mi je bio dostupan IRCAM (Institut de recherche et coordination acoustique/musique – Institut za istraživanje i koordinaciju akustike/glazbe), a bio sam vrlo zainteresiran za suvremenu glazbu, dobio sam mogućnost za suradnju s njegovim rezidentnim ansamblom, dakle s Ensemble intercontemporain koji su vodili Pierre Boulez i David Robintson. Od 2001. do 2004. bio sam dakle asistent uglednom Pierreu Boulezu. Vjerujem da ne moram posebno isticati kakve su to bile prednosti za mene kao mlada glazbenika na početku dirigentske karijere željna što boljeg upoznavanja i izvođenja glazbe najvažnijih i najzanimljivijih živućih skladatelja.“

Jednako tako važnim za ovaj prikaz smatram i odgovor novog šefa dirigenta u Zagrebu na pitanje što ga vodi pri odabiru skladbi koje namjerava uvježbati na svojoj novoj poziciji kao šef dirigent Simfonijskog orkestra HRT-a: „Moj prvi i osnovni kriterij pri odabiru nekog glazbenog djela je njegova kvaliteta. Najvažnije mi je dakle da skladba ima vrijednost u skladateljsko-tehničkom pogledu i umjetničkom pogledu, da se u orkestru, a u mojem je slučaju riječ dakako o orkestralnim partiturama, događaju zanimljivosti u instrumentalnim odnosima, da je cjelina zanimljiva u pogledu forme i da djelo pripada kategoriji „musique savante“. Glazbeno djelo za mene mora sadržavati bogatstvo misli, skladatelj mora biti obrazovan i neophodno je da glazbenim jezikom ima što izraziti, glazba mora izlaziti iz njegova duha i duše i imati što reći duhu i duši slušatelja. U tom smislu ne činim razlike u odnosu na stilska razdoblja niti na spol skladatelja. Uvijek sam spreman dirigirati djelom koje zadovoljava kriterije umjetničke vrijednosti. Nadalje, orkestar nije muzej u kojemu su pohranjena djela već je to živi organizam koji prikazuje promjene u svijetu, životu i na području umjetničkog izražavanja, a budući da se svijet mijenja, mijenja se i glazba. Mislim time reći da je nekada u umjetnostima prevladavala figurativnost. No nakon svih događaja kroz koja je čovječanstvo prošlo u proteklih 20. stoljeća, osobito nakon svih traumi i tragike prošlog, 20. stoljeća, figurativno izražavanje na nekadašnji način više nije moguće i nastupila je nefigurativnost, tako i u glazbi, jer i glazbena umjetnost se mijenja i ide naprijed.“

Kako zagrebački posjetitelji pretplatničkih koncerata Simfonijskog orkestra HRT-a, otkako je na njegovom čelu maestro Pascal Rophé već imaju itekako brojna iskustva s njegovim načinom rada, odabirom uvijek vrhunskog repertoara, te pomnim pripremama u odnosu na kvalitetu izvedbi, u potpunosti su se potvrdile njegove riječi, iako i s kritičkim stavom, prigodom inauguracijskog razgovora: „Moja su iskustva sa zagrebačkom publikom jako dobra. S koncertnom dvoranom Vatroslava Lisinskog nisam sretan jer je dvorana akustički neadekvatna, u arhitektonskom pogledu zastarjela, a kako u njoj nastupaju oba zagrebačka orkestra, javljaju se i problemi oko planiranja korištenja dvorane. U svakom slučaju želio bih da Zagreb dobije novu, modernu koncertnu dvoranu. A jednako bih tako želio da na umjetničku odgovornost koju iskazujemo radom, vježbanjem i kvalitetnim muziciranjem odgovor bude i politička odgovornost onih koji su zaduženi za financiranje kulture. Jer, želi li se umjetnički obrazovano, zadovoljno, kulturno pučanstvo, bogata kultura stanovištva svih generacija, a glazba je njezin itekako važan sastavni dio, nužna su adekvatna ulaganja. Život nas uči da je nekultura skupa, toga odgovorni u društvu moraju biti svjesni.“ (*Život nas uči da je nekultura skupa, Vijenac, 21. travnja 2022.*)

Trajna želja za boljitkom i napretkom hrvatske glazbene kulture

Brojni su objavljeni osvrti o nastupima Simfonijskog orkestra HRT-a pod vodstvom aktualnog šefa dirigenta, francuskog maestra Pascala Rophéa. Potvrđivanje uspješnosti njegova rada, iskazivanje zadovoljstva zbog odabranih koncertnih programa, obogaćivanje repertoara i dokazano odlična suradnja dirigenta i orkestra, ocjene su koje se ponavljaju. Pišući bilo za portal *klasika.hr*, bilo za dvotjedni list *Vijenac* Matice hrvatske, već prema raspoloživim mogućnostima, imala sam prigode iskazivati i vlastito oduševljenje svim elementima koji čine temeljni trojlist uspješnosti djelovanja orkestralnog aparata sa zaduženjima kakva ima uz ostale i orkestar koji djeluje u okvirima institucije HRT-a. Naime, odabir djela, njegovo/njihovo interpretiranje te prenošenje glazbenih poruka i dojmova slušateljstvu bitne su značajke djelovanja na području glazbe koju se ipak najbolje doživljava javnim, *živim* izvedbama.

Dakako, mogućnost izravnog radijskog prijenosa, snimanje – bilo samo akustično ili i slikom, dakle za televizijske programe, omogućuju Simfonijskom orkestru HRT-a veću propulzivnost, slušanost i gledanost od bilo kojeg drugog glazbenog ansambla na zagrebačkoj koncertnoj sceni. Time taj orkestar postaje doista hrvatskih pa i svjetskih dometa, a postojanje snimki i njihovo objavljivanje na nosačima zvuka automatski ovjekovječuje pojedine koncertne odabire.

Osim toga, sama pozicija HRT-a na Prisavlju s prostorom koji omogućuje nastupe „pod vedrim nebom“ mogućnost je za dodatnu privlačnost muziciranja Simfonijskog orkestra HRT-a. Ta mogućnost priziva u sjećanje jedan od prvih koncerata na kojima je maestru Pascalu Rophéu iskazana dobrodošlica na čelo HRT-ovog simfonijskog orkestra.

„Koncerti na otvorenome pod nazivom Sunčana strana Prisavlja potvrdili su zainteresiranost zagrebačke publike za

dolazak pred zgradu HRT-a i za slušanje glazbenih programa koje priređuju ansambli Hrvatske radiotelevizije – bilo da je riječ o Simfonijskom, Jazz ili Tamburaškom orkestru, kao i Zboru HRT-a. Brojni su se ljubitelji klasične glazbe okupili i 6. rujna, kada je u sklopu slavljениčkih koncerata za desetu obljetnicu Trećeg programa Hrvatske televizije na Sunčanoj strani Prisavlja nastupio Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Pascala Rophéa, uglednog francuskog dirigenta koji od ove sezone preuzima funkciju šefa dirigenta Simfoničara. Kako je bila riječ o desetoj obljetnici rado gledanog Trećeg programa, na rasporedu je bilo deset naslova, a u jednoj od skladbi kao solist nastupio je i proslavljeni pijanist Aljoša Jurinić..... Znakovite su i riječi rukovoditeljice Radne jedinice Glazba, Ivane Kocelj: „San je svakog tko se bavi izvedbenom umjetnošću, bilo kao umjetnik ili kao organizator, pobijediti njezinu prolaznost, zaustaviti trenutak u kojem nastaje. Pokretanje Trećeg programa HZV-a značilo je ostvarenje tog sna za orkestre i Zbor HRT-a. Koncerti ansambala HRT-a počeli su se redovito snimati jer se otvorio prostor za emitiranje takvih sadržaja na dnevnoj bazi. Simfonijski, Jazz, Tamburaški orkestar i Zbor HRT-a dobili su udarne termine, ne noć ili zoru kao dotad, i proširili publiku sa Zagreba na cijelu Hrvatsku. Sljedeći korak i zadatak za predstojećih deset godina bio bi dizati razinu produkcije i razvijati formate koji će ovu univerzalnu i vječnu glazbu učiniti privlačnom novim poklonicima, a projekt na takvom tragu je Sunčana strana Prisavlja i koncert Simfonijskog orkestra HRT-a poput ovog održanog 6. rujna.“

A program sastavljen od deset naslova koje je predložio maestro Pascal Rophé, a kojemu je ovo bio prvi koncert u svojstvu šefa dirigenta Simfonijskog orkestra HRT-a i to točno mjesec dana prije početka nove koncertne sezone *Majstorskog ciklusa* u dvorani Lisinski, bio je doista privlačan. Na početku poletna i razigrana uvertira operi *Figarov pir* W. A. Mozarta, potom stavci iz omiljenih simfonija i to *Pete* Beethovenove i *Treće* Brahmsove, zatim uvertira operi *Majstori pjevači* Richarda Wagnera, završni stavak *Koncerta za klavir i orkestar u b-molu* Petra Iljiča Čajkovskog koji je virtuozno izveo Aljoša Jurinić, stavci iz suite *Peer Gynt* Edvarda Griega, *Idila* Blagoje Berse, finale *9. simfonije Iz novoga svijeta* Antonína Dvořáka, *Čarobnjakov učenik* Paula Dukasa te drugi stavak iz *10. simfonije* Dmitrija Šostakoviča, bilo je nizanje klasičnih evergrina dobro poznatih znalcima i nedvojbeno uvijek rado slušanih stavaka koji mogu privući i manje upućene slušatelje. ([Ugodna i programski sadržajna dobrodošlica za novog šefa dirigenta, Klasika.hr, 16. rujna 2022.](#))

Svaki je koncert posebna priča

Angažiranje afirmiranih solista za suradnju s orkestrom kao i inovativno proširenje repertoarnih dometa, činjenice su koje obilježavaju programiranje Pascala Rophéa i koje su u proteklom razdoblju nailazile na odobravanje publike. Jedan od osobito privlačnih projekata maestra Pascala Rophéa koji je naišao na veliki odziv publike bila je suradnja s Baletnim ansamblom HNK Ivan pl. Zajc iz Rijeke. Dva termina održavanja, 10. svibnja 2023. u organizaciji KDVL i 11. svibnja 2023. u ciklusu HRT-a nastupa riječkih balerina i baletana sa Simfonijskim orkestrom HRT-a zahtijevao je važnu pripremu Velike koncertne dvorane koja nije predviđena za baletne izvedbe. Kako bi se dakle omogućio nastup baletnog ansambla, bilo je nužno maknuti sjedala iz partera, a podij je ostao na raspolaganju orkestru. Najave su posebno isticale da je riječ o prvoj izvedbi u Hrvatskoj jednog od najvažnijih djela 20. stoljeća, *Posvećenja proljeća* Igora Stravinskog, u izvornoj verziji koja uključuje veliki orkestralni aparat i baletni ansambl.

Za prvi dio koncerta odabrao je ugledni francuski maestro dvije skladbe Mauricea Ravela i to *Menuet antique*, orkestralnu verziju klavirske skladbe koju je instrumentirao autor glazbe (stoga bi bilo bolje da je uz naslov skladbe u programskoj knjižici u zagradi pisalo „orkestralna“ a ne „koncertna“ izvedba), te antologijski orkestralni *Bolero*, skladbu koju su imali priliku u raznim prigodama čuti i oni koji možda i ne znaju tko je njezin autor. U svakom slučaju, maestro Rophé nam je uz rjeđe izvođeni ali po ugođaju umirujući Ravelov *Antikni menuet* predstavio i svoju

viziju partiture *Bolera* i to njezinu, kako je zapisano u programskom tekstu Nataše Leverić Špoljarić – izvornu baletnu verziju iz 1928. godine. Dakako, nemoguće je čitati tuđe misli – u ovom slučaju dirigentove, ali bit će da je prvi dio trebao biti svojevrsni uvod u drugi dio koncerta. *Bolero* je protekao *comme il faut*; dakle korektnoj izvedbi i uzbudljivom crescendo nije moguće mnogo dodati niti oduzeti, a jači je pljesak *ubrao* trombonist sa svojom muzikalnom interpretacijom uvijek iste melodije.

U drugom je dijelu večeri slijedila pompozno najavljivana baletna verzija *Posvećenja proljeća* Igora Stravinskog. Bila sam na izvedbi 10. svibnja. Češći posjetitelji orkestralnih koncerata u Zagrebu nedvojbeno su već čuli orkestralnu verziju *Posvećenja proljeća* Igora Stravinskog. Ruski skladatelj koji je upravo baletnim naslovima i suradnjom s legendarnom trupom Ballets Russes, koju je vodio jednako tako legendarni impresario Sergej Djagilev, a čiji je glavni baletni solist i koreograf ne manje legendarni baletan Vaclav Nijinski na početku 20. stoljeća u svjetskom središtu baleta Parizu postigao ogromne uspjehe – prvo 1910. baletom *Žar-ptica* i potom 1911. baletom *Petruška*, predstavio je zajedno sa svojim ruskim suradnicima 1913. godine javnosti balet *Posvećenje proljeća*.

Izvedbu 10. svibnja zagrebačka je publika ispratila burnim pljeskom, a ista se euforija ponovila i 11. svibnja. Uopće, izvedbe su na publiku ostavile sjajan dojam. Mogućnost snimanja, a onda i emitiranja snimke s razgovorima s maestrom Rophéom i koreografkinjom Kolar, što je najšire gledateljstvo HTV-ovog Trećeg programa imalo mogućnost pratiti u večernjem terminu 8. lipnja, bila je prigoda za obnavljanje dojmova i utvrđivanje mišljenja. Barem sam to osobno tako doživjela. Naime, već prigodom izvedbi u KDVL postavljalo mi se pitanje do koje mjere ide sloboda koreografske vizije baletnog naslova čiji sadržaj asociraju unaprijed određeni naslovi. Dakle, da skratim. U programskoj su knjižici tiskani izvorni naslovi prema kojima je prvi dio baleta *Obožavanje zemlje* s osam sadržajno odredljivih podnaslova, a drugi dio ima naslov *Žrtva* s daljnjih šest podnaslova. U koreografiji Maše Kolar nema ničega od toga. Dakako, sada je u razgovoru za HTV bilo moguće saznati da je njezina ideja bila potpuno drukčija i da je bila vođena željom slavljenja Zemlje i Života.

Bilo kako bilo, plesači Baletnog ansambla HNK Ivan pl. Zajc u Rijeci izveli su koreografiju Maše Kolar s puno elana, sjajno uigrane pokretljivosti, u plesaćkom smislu doista virtuozno. Pa ako se u novim koreografijama javljaju krajnje zahtjevni *dueti* – recimo da je to *pas de deux*, u kojima sudjeluje dvoje baletana (*Decadence*, koreografija Ohada Naharina, Balet HNK u Zagrebu) ili dvije balerine, kao što je to slučaj u verziji *Posvećenja proljeća* Maše Kolar, sve to zacijelo ulazi pod tumačenje umjetničke slobode. Dakle, *licentia poetica*, sintagma koja opravdava i ne dopušta zamjeranja. *Mais, oui!* (*Korektna izvedba i uzbudljivi crescendo*, *Klasika.hr*, 9. lipnja 2023.)

Da, svakako su moguća različita uprizorenja, različita tumačenja, različite interpretacije, a o razini osobnog iskustva slušatelja, pa i gledatelja u konkretnom slučaju, ovisi i reakcija na ponuđenu verziju. U svakom je slučaju vrijedno i zanimljivo pružati publici različite sadržaje, uvoditi publiku, osobito mlađu, u ljepote

musique savante, upravo te mudre i umjetničkim umom odsanjane glazbe. Tome se u profesionalnom životu posvećuju članovi Simfonijskog orkestra HRT-a a jednako je to tako i zadatak i briga koju je kao životni odabir bavljenja odabrao maestro Pascal Rophé. Uz dakako materijalnu kompenzaciju koju se za posao dobiva pljesak zadovoljne, štoviše oduševljene publike uvijek se najradije prima. Poželimo stoga šefu dirigentu Pascalu Rophéu i njegovom zagrebačkom orkestru još često i mnogo gromoglasnoga pljeska nakon svih njihovih izlazaka pred slušatelje.

(Pročitajte [prethodni nastavak](#))

© Zdenka Weber, *KLASIKA.hr*, 29. studenog 2023.

Tekst je objavljen uz potporu Agencije za elektroničke medije u okviru projekta poticanja novinarske izvrsnosti. Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.